

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. สถิติการศึกษาปีการศึกษา 2516,
พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2517.

การฝึกหัดครู, กรม ศึกษานิเทศก์. คำปฐกษัยและคำบรรยายของนายบุญถิ่น
อรรถากร พ.ศ. 2502-2515, พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.

เจดีย์ว บุรีภักดิ์. คู่มือการฝึกสอนเอกสารทางวิชาการ, นครสวรรค์ : โรงพิมพ์
แสงศิลป์การพิมพ์, 2516.

ชนบุรี, วิทยาลัยครู. การสอนแบบจุดภาคของวิทยาลัยครูชนบุรี, พระนคร : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2516.

ประคอง กรวรรณสุต. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2508.

พูนจิตต์ สัตย์สงวน. "การสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตฝึกสอนคณะครุศาสตร์
เกี่ยวกับปัญหาในการฝึกสอน," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508.

มานันนวด จันสัญชัย. "การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกสอนจากการสัมมนา
นิสิตฝึกสอนคณะครุศาสตร์ พ.ศ. 2505-2507," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507.

วณี รัตนวงศ์. "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมโดยใช้ Video-Tape กับการสอน
โดยไม่ใช้ Video-Tape." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วางแผนการศึกษา, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ. ประมวลบทความการวางแผน
การศึกษาและการพัฒนากำลังคน, พระนคร : 2511.

วางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, คณะกรรมการ. แนวทางปฏิรูปการศึกษาสำหรับรัฐบาล
ในอนาคต, พระนคร : โรงพิมพ์ไต้เต็กโปรัดค์ชั่น, 2518.

ศิริลักษณ์ อุตสาหะ. "การศึกษการใช้ Microteaching ในการฝึกสอนของวิทยาลัยครู
ธนบุรี," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2513.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา, พระนคร : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2508.

ศึกษาศาสตร์, คณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. โครงการฝึกสอนแบบ M.E.T. 2506,
เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์, 2506.

สภาการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชบัณฑิตยสถาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2515-2519, พระนคร : 2515.

สามัญศึกษา, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. บนเส้นทางแสวงหาโฉมหน้าใหม่ของ
การศึกษาไทย, พระนคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2517.

โสตทัศนศึกษา, แผนกวิชา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เอกสารสัมมนา
เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2513.

สำเนา วรารุณ. เอกสารวิชาการการฝึกอบรมครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลที่วราชอาณาจักร,
สำนักพิมพ์โรงพิมพ์สวนทองดิน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2510.

Bryant, Donald C. Oral Communication, New York : Appleton-Century-
Crofts, Inc., 1948.

Burke, Richard C. Instructional Television, Bloomington : Indiana
University Press, 1971.

Dale, Edgar. Audio-Visual Method in Teaching, New York : The
Dryden Press, 1956.

Downie, N.M., and Heath, R.W. Basic Statistical Methods, New York :
Harper & Row Publishers, 1970.

Dwight, Allen W. Microteaching, Addison-Welsey Publishing Company,
Inc., 1969.

Erickson, Carlton W.H. Fundamental of Teaching with Audio-Visual
Technology, New York : The Macmilan Company, 1965.

Frank, Newman. Report on Higher Education, Washington : U.S.
Government Printing Office, 1971.

- Georgia, Sachs Adams. Measurement and Evaluation in Education Psychology and Guidance, New York : Holt, Rinehart and Winston Inc., 1965.
- Henry, Garrett E. Testing for Teachers, New York : American Book, 1969.
- Kieffer, R.E. de, and Cochran, Lee W. Manual of Audio-Visual Techniques, New Delhi : Prentice-Hall of Private Limited, 1966.
- Prochnow, Herbert V. The Successful Speaker's Handbook, New Jersey : Englewood Cliffs Prentice-Hall, Inc., 1964.
- Ribirh, Michael F. "An Assessment of Self-Evaluations via Video-Tape Recording," Dissertation Abstract International, Vol. 34, No. 1(1972).
- Treese, William D. "The Effect of Microteaching on Teachers Attitudes, Anxieties, and Values," Dissertation Abstract International, Vol. 33, No. 1(1972).
- Vaizey, John. Education in the Modern World, New York : McGraw-Hill Book Company, 1967.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

บทโทรทัศน์

แบบจำลองการสอนจุดภาคเรื่อง "การสรุปบทเรียน"

ลำดับภาพ	ภาพ	เสียง
<p>แบบจำลองการสอนแบบจุดภาคเรื่อง "การสรุปบทเรียน"</p> <p>ผู้บรรยาย</p>	<p>บรรยาย : การสรุปบทเรียนคือ การช่วยให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมความคิดความเข้าใจของตนเองในสิ่งที่เรียนมาแล้วได้ถูกต้อง อาจเป็นการรวมสรุปหลักเกณฑ์รวมข้อเท็จจริงหรือแนวคิดสำคัญ ๆ จากประสบการณ์ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง การสรุปบทเรียนไม่จำเป็นต้องเป็นการสรุปปิดท้าย เมื่อจบบทเรียนเท่านั้น อาจจะสรุปใจความสำคัญแต่ละตอนในระหว่างบทเรียนก็ได้</p> <p>วิธีการที่จะใช้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสรุปบทเรียนอาจทำได้ 4 วิธี เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สรุปด้วยการตั้งคำถาม 2. สรุปด้วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม 3. สรุปจากการสร้างสถานการณ์ขึ้นให้นักเรียนดู 4. สรุปจากการใช้อุปกรณ์การสอน 	

ลำดับภาพ	ภาพ	เสียง
<p data-bbox="326 312 603 379">ภาคที่ 1 ภาคทักษะ</p> <p data-bbox="326 393 658 453">3. ภาพครูและนักเรียน</p> <p data-bbox="399 459 619 520">ครูพูดกับนักเรียน</p> <p data-bbox="399 600 603 661">ครูและนักเรียน</p> <p data-bbox="399 745 439 796">ครู</p> <p data-bbox="399 1300 674 1360">ครูและนักเรียนที่ตอบ</p>	<p data-bbox="791 443 1348 574">ครู : วันนี้ครูมีนิทานมาเล่าให้นักเรียนฟัง เรื่องหนึ่ง อยากรู้ไหม</p> <p data-bbox="791 594 1215 655">นักเรียน : อยากรู้ค่ะ (ครับ)</p> <p data-bbox="791 665 1466 1300">ครู : มีเทวดาคงคหนึ่งแปลงตัวมาเป็น ชายชรา เดินทางเข้ามาในเมือง ระหว่างทางพบ ค.ช. สะอาด กับ ค.ช. สมศักดิ์ ชายชราเห็นเด็กทั้ง 2 คนจึงตกทายว่าหลานจะไปไหน กันจะ เด็กชายสะอาดตอบว่าไป ซื้อขนมครับ เด็กชายสมศักดิ์ไม่ยอมพูด กับชายชราและยังบอกเด็กชายสะอาด อีกว่าไปพูดกับตาแกขอทานทำไม เสียเวลา</p> <p data-bbox="791 1310 1442 1370">ครู : เด็กชายทั้ง 2 คนใครมีนิสัยดีกว่ากัน</p> <p data-bbox="791 1380 1348 1441">นักเรียน : (ยกมือ) เด็กชายสะอาดครับ</p> <p data-bbox="791 1451 1513 1895">ครู : พี่เมื่อชายชราได้ยื่นก็พูดว่า ตามีขนม มาเยอะ หลานไม่ต้องไปซื้อ ตาจะ ให้หลานทั้งสองคนแล้วชายชราก็หยิบขนม (ลูกกวาด หอมฟีน าดดา) มาส่งให้เด็กชาย สะอาดยกมือไหววกอนรับขนม แล้วพูดว่า ขอบคุณครับ ส่วนเด็กชายสมศักดิ์รับฉวย ขนมไปทันที โดยไม่ไหวและขอบคุณด้วย</p>	

ลำดับภาพ	ภาพ	เสียง
ครูขณะกำลังถาม		เด็กชายสะอาดกับเด็กชายสมศักดิ์มีนิสัยต่างกันอย่างไร
นักเรียนที่ตอบ		นักเรียน : เด็กชายสะอาดนิสัยเรียบร้อย อ่อนน้อม เด็กชายสมศักดิ์คนนิสัยแข็งกระด้าง
การสรุประหว่างสอน โดยการตั้งคำถาม		ครู : นักเรียนชอบคนไหนมากกว่ากัน เพราะอะไร
ผู้บรรยาย		นักเรียน : ผมชอบเด็กชายสะอาด เพราะมีนิสัยดี พุดจาสภาพและก่อนจะรับของจากผู้ใหญ่ ก็ไหว
การสรุปบทเรียนด้วยการให้ บทเรียนประกอบกิจกรรม		ผู้บรรยาย : วิธีที่ 2 คือ การสรุปบทเรียนด้วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรมซึ่งช่วยให้ การสรุปบทเรียนเป็นไปอย่างมีผลดี วิธีหนึ่ง
นักเรียนและครู		ครู : นักเรียนเราได้เรียนเรื่องแม่เหล็กมาแล้วคราวันนี้เราจะเรียนเล่น ๆ สนุก ๆ จึงอยากให้นักเรียนร่วมด้วย ในเมื่อครูมีแม่เหล็ก 2 อัน แม่เหล็กแบบนี้เราเรียกกันว่าแม่เหล็กรูปเกือกม้า (ครูนำแม่เหล็กที่เตรียมไว้แจกนักเรียนคนละ 1 อัน)
ครู		ครู : เมื่อคราวก่อนเราทดลองกันแล้วว่าแม่เหล็กสามารถดูดเหล็กหรือสิ่งของที่ เป็นโลหะหรือทำด้วยโลหะ คราวันนี้ครูขอให้นักเรียนจำให้ได้ว่าแม่เหล็กในมือนักเรียนมี 2 ขั้ว

ลำดับภาพ	ภาพ	เสียง
ครูชี้ขวแม่เหล็ก		คือ ขวเหนือ มีอักษรภาษาอังกฤษ เขียนไว้แบบนี้ (ครูเขียน เอ็น บน กระดานดำ) และขวใต้ คือ ขวที่มีอักษร เอ็ส ที่ตรงปลาย (ครูชี้ขวแม่เหล็ก)
ครูและนักเรียนครู	ครู	: นักเรียนลองนำแม่เหล็กกับแม่เหล็ก ลองแตะกันดูทั้ง 2 ปลาย ลองดูหลาย ๆ ครั้ง สลับขวกันด้วย
นักเรียนลองนำแม่เหล็กแตะกัน	ครู	นักเรียนลองทำ : ใดความวอย่างไร
นักเรียนคนที่ยกมือ	นักเรียน1:	ปลายแท่งแม่เหล็กคู่กันและไม่คู่กันครับ
ครูและนักเรียน	นักเรียน2:	ถ้าปลายอักษรเดียวกัน มันไม่คู่กันครับ แต่ถ้าปลายอักษรต่างกัน จะคู่กันครับ
ครู	ครู	: ถูกแล้ว
ครู	ครู	: โหนไครลองสรุปจากที่นักเรียนลองทำ ให้ครูฟังหน่อย
สรุปบทเรียนด้วยการให้ นักเรียนประกอบกิจกรรม	นักเรียน3:	(ยกมือ) แท่งแม่เหล็กที่มีขวเหนือขวใต้ ถ้านำ ปลายของแม่เหล็ก 2 แท่งมาแตะกัน ขวต่างกันจะคู่กัน แต่ถวเหมือนกัน ไม่คู่กัน
ผู้บรรยาย	ผู้บรรยาย:	การสรุปบทเรียนอีกวิธีที่ 3 คือ การ สรุปบทเรียนด้วยการสร้างสถานการณ์ จำลอง อาจเป็นการแสดงบทบาทการ สาธิต ทำให้บทเรียนเป็นจริงดังต่อไปนี้
"การสรุปบทเรียนด้วยการ สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนดู"		

ลำดับภาพ	ภาพ	เสียง
		เป็นการสร้างสถานการณ์ด้วยการให้นักเรียนได้เห็นสภาพการเคี้ยวของน้ำ
ครู นักเรียน ครูและคนโทแก้ว		ครู : (ชคนโทแก้ว) ที่ครูถืออยู่นี้เรียกว่าอะไร
นักเรียนที่ตอบ		นักเรียน1 : คนโทครับ นักเรียน2 : ชวดแก้วครับ ครู : ที่ตอบก็ถูกแต่ที่เขานิยมเรียกกันคือ คนโทแก้ว พวกเราคงจำได้ทุกคนนะ
ครู		ครู : คนโทแก้วที่ครูถืออยู่นี้เป็นคนโท ความรอน สามารถใส่น้ำดื่มได้
ครู เหน้ นักเรียน 4 จุดตะเกียง		ครู เหน้ใส่คนโทเล็กน้อย นักเรียน4 : ครูจะตมน้ำหรือครับ ผมจะช่วยจุดตะเกียง ให้ (นักเรียนช่วยจุดตะเกียง)
ครู		ครู : (ถามนักเรียนก่อน) ตอนนี้ในคนโทมีอะไรอยู่บ้าง
นักเรียน		นักเรียน5 : มีน้ำครับ นักเรียน1 : มีอากาศด้วยครับ
ครูชี้ให้นักเรียน 3		ครู : (ชี้ให้นักเรียน 3) สรุปีให้ครูหน่วยใน คนโทมีอะไร
นักเรียน 3		นักเรียน3 : ในคนโทแก้วมีน้ำและมีอากาศครับ(คะ) ครู : ถูกแล้ว
ภาพครูต้งคนโทบนตะเกียง โดยมีที่รองรับคนโท	 นักเรียน1 : น้ำจะเคี้ยวแล้ว

ลำดับภาพ	ภาพ	เสียง
ครูและนักเรียน	<p>นักเรียน2 : น้ำกลายเป็นไอ</p> <p>นักเรียน3 : ไอน้ำลอยออกจากปากคนโทเห็นชัดเลย</p> <p>นักเรียน4 : (เอียงปากคนโท) ร้อนครับ</p> <p>ครู : เมื่อน้ำเดือดมันจะกลายเป็นไอลอยขึ้นมาแล้ว อากาศในคนโทล่ะ</p> <p>นักเรียน2 : ผมว่าอากาศคงลอยตามไอน้ำขึ้นมาครับ</p> <p>ครู : ค่ะมากเมื่อน้ำเดือดอากาศเหนือน้ำจะร้อนขยายตัวลอยหนีออกมานอกคนโทหมด ตอนนี้อยู่ในคนโทก็มีอากาศอยู่บ้างแต่น้อยที่มีมากคืออะไร</p> <p>นักเรียน3 : น้ำเดือดกับไอน้ำครับ (คะ)</p>	
<p>ผู้บรรยาย</p> <p>"สรุปบทเรียนด้วยการใช้อุปกรณ์"</p>	<p>ผู้บรรยาย : การสรุปบทเรียนวิธีที่ 4 คือ การสรุปบทเรียนจากการใช้สื่อการสอนที่ครูเตรียมไว้</p>	
ครู นักเรียนในห้อง	<p>ครู : เราได้เรียนมาแล้วว่า พืชต้องการน้ำและอาหารในการเจริญเติบโต พืชได้อาหารจากที่ไหน</p>	
นักเรียน	<p>นักเรียน1 : (ยกมือ)</p> <p>ได้จากดินครับ (คะ)</p> <p>นักเรียน2 : ได้จากน้ำครับ (คะ)</p> <p>นักเรียน3 : ได้จากปุ๋ยครับ (คะ)</p> <p>ครู : ยังขาดสิ่งสำคัญอีกอย่างใครตอบครูได้</p> <p>นักเรียน4 : แสงแดดครับ</p>	

ลำดับภาพ	ภาพ	เสียง
	<p>ครู : คี๊มาก พืชได้อาหารจากน้ำจากดิน จากปุ๋ย แต่พืชต้องการแสงแดดในการปรุงอาหาร</p> <p>นักเรียนเคยเห็นต้นไม้ที่ปลูกใกล้ ๆ ชายคาบ้าน เอนออกเพื่อรับแสงแดดไหม</p> <p>นักเรียน 5 : เคยเห็นครับ ต้นมะละกอที่ใกล้ครัวที่บ้านผมมัน เอนออกไปเองเพื่อรับแสงแดด</p>	
ครู	<p>ครู : คี๊มาก พืชส่วนมากต้องการแสงสว่างในการปรุงอาหารของมัน</p> <p>ส่วนไหนของพืชที่ไปปรุงอาหาร ใครูบ้าง</p> <p>นักเรียน 3 : พืชใช้ใบปรุงอาหารคะ</p>	
<p>ครู</p> <p>ทดลองเพาะถั้วเขียวที่ครูเปิดให้นักเรียนดู นักเรียนทั้งกลุ่ม</p>	<p>ครู : คี๊มาก</p> <p>ครูเพาะถั้วเขียวไว้เมื่อ 8 วันก่อนในทดลองรอกเทาแล้วครูปิดฝา ครูเพาะถั้วเขียวไว้ปลายทดลองคานหนึ่ง แล้วเจาะรูที่ปลายอีกข้างหนึ่งรูเล็ก ๆ แล้วครูนำกระดาษมาทาบ 2 ชั้นไม่ให้แสงผ่านโดยตรง นักเรียนเชื่อไหมว่าถั้วเขียวที่ครูเพาะเลี้ยงแค่เขียวเพื่อมาหาแสงสว่าง</p> <p>มากูในทดลองนี้</p> <p>นักเรียน : มุงกู</p> <p>ครู : นักเรียนลองไปทดลองดูแล้วอีก 8 วันแล้วมาเล่าให้ครูฟังไดไหม</p>	

ลำดับภาพ	ภาพ	เสียง
<p data-bbox="366 338 495 407">ผู้บรรยาย</p> <p data-bbox="366 677 624 725">วิธีการสรุปบทเรียน</p>	<p data-bbox="762 270 1235 330">นักเรียน(ทั้งหมด) ไต่กรับ (ไต่คะ)</p> <p data-bbox="762 330 1464 653">ผู้บรรยาย : การสรุปบทเรียนที่เห็น เมื่อสักครู่นี้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความมุ่งหมายที่ครูต้องการให้ และนอกจากจะช่วยให้ นักเรียนอยากกลับไปทดลองเองแล้ว นักเรียนยังจำบทเรียนนี้ได้เป็นอย่างดี</p> <p data-bbox="947 653 1408 713">โดยการสรุปบทเรียนซึ่งมี 4 วิธีคือ</p> <ol data-bbox="947 733 1448 1116" style="list-style-type: none"> 1. สรุปจากการตั้งคำถาม 2. สรุปด้วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม 3. สรุปจากการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนดู 4. สรุปจากการใช้อุปกรณ์ 	
<p data-bbox="366 1157 821 1217">ภาคที่ 2 (ปัญหาสำหรับชี้บ่งทักษะ)</p> <p data-bbox="366 1237 495 1298">ผู้บรรยาย</p> <p data-bbox="366 1620 539 1681">ครู นักเรียน</p>	<p data-bbox="762 1217 1433 1459">ผู้บรรยาย : ต่อไปนี้จะเป็นการชี้บ่งทักษะการสรุปบทเรียน ขอให้ท่านพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วตอบคำถามที่จะมีตามมา</p> <p data-bbox="762 1459 1464 1600">..... ปัญหาที่หนึ่ง ท่านเข้าใจว่าทักษะต่อไปนี้เป็นทักษะอะไร</p> <p data-bbox="762 1600 1464 1842">ครู : เด็กชายสะอาคมีนิสัยเรียบร้อยอ่อนน้อม เด็กชายสมศักดิ์มีนิสัยแข็งกระด้าง นักเรียนชอบคนไหนมากกว่ากัน ?</p>	

ลำดับภาพ	ภาพ	เสียง
คำตอบ ทักษะการสรุปบทเรียนจากการตั้งคำถาม		ผู้บรรยาย : คำตอบคือ ทักษะการสรุปบทเรียนจากการตั้งคำถาม ปัญหาที่สอง จงดูการสาธิตที่ 2 แสดงทักษะอะไร
นักเรียนและครู (นักเรียนดองนำแม่เหล็กมาคู่กันทั้ง 2 ขั้ว)		นักเรียนปรึกษากัน นักเรียน : แม่เหล็กขั้วต่างกันคู่กัน แต่ถ้าขั้วเหมือนกันจะผลัดกันครับ
คำตอบ ทักษะการสรุปบทเรียนด้วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม		ผู้บรรยาย : คำตอบคือ ทักษะการสรุปบทเรียนด้วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม
ผู้บรรยาย		ผู้บรรยาย : ไปรูปการสาธิตที่ 3
ครูและนักเรียน		ครู : เราจุดไฟทมนำมาครูหนึ่งแล้ว ตอนนีในคนโทมีอะไร
		นักเรียน : มีไอน้ำและน้ำเดือดครับ (คะ)
คำตอบ ทักษะการสรุปจากการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนดู		ผู้บรรยาย : คำตอบคือ สรุปการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนดู
		ปัญหาที่สี่ จงดูการสาธิตที่ 4 เป็นทักษะการสรุปบทเรียนด้วยวิธีใด
นักเรียนมองดูทดลองเพาะถั้วเขียว		นักเรียน : ครูครับ ผมเห็นแล้วว่าต้นถั้วพยายามเลื้อย

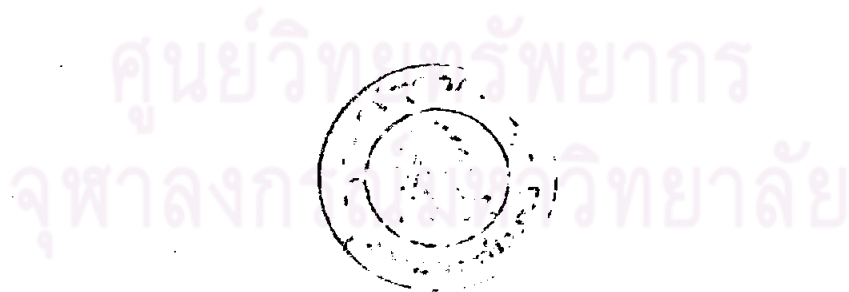
ลำดับภาพ	ภาพ	เสียง
	<p>ผู้บรรยาย.....</p> <p>คำตอบ ทักษะการสรุปบทเรียน จากการใช้สื่อการสอน</p> <p><u>ภาคที่ 3 ข้อทดสอบทักษะ</u></p> <p>ผู้บรรยาย</p>	<p>ไปหาแสงสว่างซึ่งช่วยในการปรุง อาหารของพืช</p> <p>ผู้บรรยาย : คำตอบคือ ทักษะการสรุปบทเรียน จากการใช้สื่อการสอน</p> <p>ผู้บรรยาย : ต่อไปนี้เป็นข้อทดสอบว่าท่านมีความเข้าใจ แบบจำลองที่ท่านได้ชมไปแล้วเพียงใด ให้ท่านตอบข้อทดสอบลงในคู่มือ</p> <p>ข้อหนึ่ง การสรุปบทเรียนด้วยการใช้คำถาม มีวิธีการอย่างไร</p> <p>ข้อสอง การให้นักเรียนมีส่วนร่วมสรุปบทเรียน ด้วยการประกอบกิจกรรมมีคุณค่าอย่างไร</p> <p>ข้อสาม จงอธิบายการสรุปบทเรียนด้วยการสร้าง สถานการณ์ให้นักเรียนดู</p> <p>ข้อสี่ จงกล่าวถึงการสรุปบทเรียนด้วยการใช้ อุปกรณ์หรือสื่อการสอน</p>

ผู้แสดงในแบบฝึกทักษะแบบจำลองการสอนจุดภาคเรื่องการสรุปบทเรียน

อาจารย์ ดร. ชัยมงคล พรหมวงศ์	ผู้บรรยาย
อาจารย์ผู้สาธิตการสอน	
อาจารย์ของอาจ บุญรักษา	อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์วิวัฒน์ชัย สุขทัพ	อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์มีนา แสงศิลป์ฉาย	อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ทศพร เขาวนที	อาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นักเรียนผู้ร่วมแสดงในชั้น

เด็กหญิงก้องศิริ	เจริญอักษร	นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เด็กหญิงปัทมาวดี	บุญยสวัสดิ์	นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เด็กหญิงศศิพินธุ์	บุญยสวัสดิ์	นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เด็กชายอภิศคน	เจริญอักษร	นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เด็กหญิงกนกวดี	เกศแก้ว	นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เด็กชายสุปรีย์	บูรณกนิษฐ	นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการรับรองคุณภาพแบบจำลองการสอนจุดภาค
เรื่อง การสรุปบทเรียน

1. ศาสตราจารย์ ดร. จรูญทัศน์ พุกกะมาน	ประธาน
2. ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรจน์ จะโนภาษ	กรรมการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิ์บุตร	กรรมการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีระชัย ปุณณโชติ	กรรมการ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา ประไพตระกูล	กรรมการ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ ประทุมวงศ์	กรรมการ
8. อาจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์	กรรมการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินค่า

แบบจำลองการสอนจุดภาค เรื่อง.....

ชื่อประเมิน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ผู้ทำการประเมินโปรดพิจารณารายการต่าง ๆ ที่จะทำการวัดและให้คะแนนตามความเป็นจริงโดยวิธีการเครื่องหมาย ลงในช่องที่มีอยู่ 5 ช่องด้วยกันตามลำดับ ดังนี้

ดีมาก	5	คะแนน	ดี	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน	เลว	2	คะแนน
เลวมาก	1	คะแนน	คะแนนเต็ม	100	คะแนน

รายการที่ประเมิน	ระดับคะแนน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
ก. ด้านการบันทึกภาพ 1. ความชัดเจนของภาพ 2. การลำดับภาพ 3. มุมกล้องสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง 4. การควบคุมแสง 5. การควบคุมเสียง 6. ความชัดเจนของเสียง						
ข. ด้านเนื้อหา 7. ความเหมาะสมของผู้แสดง เป็นครู						

รายการที่ประเมิน	ระดับคะแนน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
8. ความเหมาะสมของผู้แสดงเป็นนักเรียน						
9. ความเหมาะสมของผู้บรรยาย						
10. ความเหมาะสมของไต่เตลในค่านขนาดของตัวอักษร						
11. ความเหมาะสมของไต่เตลในค่านความชัดเจน						
12. ขนาดของตัวอักษรบรรยาย						
13. ความชัดเจนของอักษรบรรยาย						
14. ความสัมพันธ์ของอักษรบรรยายที่มีต่อเนื้อเรื่อง						
15. ความชัดเจนของทักษะ						
16. การดำเนินเรื่องของทักษะ						
17. ตัวอย่างที่ประกอบทักษะ						
18. ความถูกต้องเหมาะสมของทักษะ						
19. ความชัดเจนของปัญหาสำหรับชั้นบงทักษะ						
20. ความชัดเจนของขอทดสอบทักษะ						
21. ความชัดเจนของขอเฉลยปัญหาสำหรับชั้นบงทักษะ						
22. การบรรยายถูกต้องชัดเจน						

รวมคะแนนที่ได้ทั้งสิ้น.....คะแนน

(ลงชื่อ).....กรรมการ

การวิเคราะห์หาความเชื่อถือและความยากง่ายของข้อทดสอบ

$$\text{สูตร } V_i = \frac{R_h - R_l}{N_h}$$

$$D_i = \frac{R_h + R_l}{N_h + N_l}$$

V_i = คำนีความเชื่อถือได้ (Validity Index หรือ
อำนาจจำแนกนักเรียนเก่งหรือไม่เก่งออกจากกัน
จะมีค่าจาก 0 (แยกได้น้อยที่สุด) ถึง 1 (แยก
ได้มากที่สุด)

D_i = คำนีความยากง่าย (difficulty Index)
จะมีค่าตั้งแต่ 0 (ยากที่สุด) ถึง 1 (ง่ายที่สุด)

R_h = จำนวนนักเรียนที่ตอบคำถามใดถูกในกลุ่มใดคะแนนสูง

R_l = จำนวนนักเรียนที่ตอบคำถามใดถูกในกลุ่มใดคะแนนต่ำ

N_h = จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มใดคะแนนสูงคิดเป็น
50 % ของจำนวนผู้ตอบทั้งหมด

N_l = จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มใดคะแนนต่ำคิดเป็น
50 % ของจำนวนผู้ตอบทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อที่ ค่า	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
R_h	8	8	9	7	8	7	10	6	7	8	9	10
R_l	6	5	5	5	5	5	8	4	5	5	6	7
$R_h + R_l$	14	13	14	12	13	12	18	10	12	13	15	17
$R_h - R_l$	2	3	4	2	3	2	2	2	2	3	3	3
D_i	.46	.43	.46	.40	.43	.40	.60	.33	.40	.43	.50	.56
V_i	.13	.20	.27	.13	.20	.13	.13	.13	.13	.20	.20	.20

จากตารางจะเห็นว่าข้อทดสอบมีความยากง่ายปานกลาง นอกจากข้อ 7 ข้อ 12

ค่อนขางง่าย

ข้อที่ ค่า	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
R_h	9	10	9	10	9	8	9	10	8	7	8	9
R_l	6	6	5	7	6	6	6	5	6	5	6	6
$R_h + R_l$	15	16	14	17	15	14	15	15	14	12	14	15
$R_h - R_l$	3	4	4	3	3	2	3	5	2	2	2	3
D_i	.50	.53	.46	.56	.50	.46	.50	.50	.46	.40	.46	.50
V_i	.20	.27	.27	.20	.20	.13	.20	.33	.13	.13	.13	.20

จากตารางจะวิเคราะห์ได้ว่าข้อทดสอบมีความยากง่ายปานกลาง นอกจากข้อ 14 และข้อ 16 ค่อนขางง่าย

คะแนนการทดสอบก่อนและหลังดูเทปบันทึกภาพของนักศึกษา

ลำดับที่	ชื่อ	Pre-test (I)	Post-test (F)	F-I d	d ²
1	น.ส.นิกา	13	17	+4	16
2	น.ส.ฉวีวรรณ	18	19	+1	1
3	น.ส.ปัทมา	15	20	+5	25
4	น.ส.ศิริรัตน์	17	18	+1	1
5	น.ส.ขวัญภา	18	19	+1	1
6	น.ส.นารีรัตน์	15	19	+4	16
7	น.ส.ยุพา	17	17	-	-
8	น.ส.บุษบาณี	14	12	-2	4
9	น.ส.จินตนา	16	16	-	-
10	น.ส.เพ็ญศิริ	14	18	+4	16
11	น.ส.นพรัตน์	17	18	+1	1
12	น.ส.ทิพย์วัลย์	15	18	+3	9
13	น.ส.สุนทรี	14	19	+5	25
14	น.ส.ภาวดี	15	20	+5	25
15	น.ส.ปราณี	11	14	+3	9
16	น.ส.สุมาศ	13	15	+2	2
17	น.ส.ทองพูน	13	17	+4	16
18	น.ส.ฉวีวรรณ	14	16	+2	4
19	น.ส.ฉันทจิตร	14	19	+5	25
20	น.ส.ระวีวรรณ	16	18	+2	4
21	น.ส.ไพลิน	15	20	+5	25
22	น.ส.วนิกา	15	17	+2	4

ลำดับที่	ชื่อ	Pre-Test (I)	Test-test (P)	F - I d	d ²
23	น.ส. กิริอาภรณ์	15	19	+ 4	16
24	น.ส. รัตนา	17	17	-	-
25	น.ส. เสาวลักษณ์	13	14	+ 1	1
26	น.ส. สมพร	19	19	-	-
27	น.ส. วารุณี	11	17	+ 6	36
28	น.ส. ศิคราญ	19	21	+ 2	4
29	น.ส. สยมพร	18	19	+ 1	1
30	น.ส. ยุวดี	14	18	+ 4	16
				$\Sigma d = 75$	$\Sigma d^2 = 293$

กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาการ ชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยครูสวนกุหลาบจำนวน 30 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบความเข้าใจ
และความจำต่อเนื้อหาการสอนจุดภาคเรื่อง การสรุปทบทวน โดยวิธีทดสอบความมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ 0.01 ของความแตกต่างระหว่างมัธยิมเลขคณิตที่มีความสัมพันธ์กัน

1. ตั้งสมมติฐาน $H_0 : M_1 = M_2$

2. คำนวณมัธยิมเลขคณิต $= \frac{\Sigma d}{N}$

d = ผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
นักศึกษาแต่ละคน

$\bar{d} = 2.5$

3. คำนวณความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง

$$\begin{aligned} \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่าง} &= \sqrt{\frac{\Sigma d}{N} - \left(\frac{\Sigma d}{N}\right)^2} = S.D. \cdot d \\ &= 1.87 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่าง} &= \frac{S.D.d}{\sqrt{N-1}} = 6d \\ &= 0.346 \end{aligned}$$

$$4. \text{ คำนวณอัตราส่วนวิกฤต } t_d = \frac{\bar{d}}{s_d} = 7.23$$

$$5. \text{ ชั้นแห่งความเป็นอิสระเป็น } (N-1) \text{ คือ } 30-1 = 29$$

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.01 df 29 t มีค่า 2.76 t ที่คำนวณได้

7.23 มากกว่า 2.76 ดังนั้นค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการทดลองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงกล่าวได้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วนักศึกษาที่ชมเทปบันทึกภาพแบบจำลองการสอนจุดภาคแล้วมีความรู้เกี่ยวกับการสรุปทเรียนเพิ่มขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

คู่มือฝึกปฏิบัตินิสิตฝึกสอน

แบบจำลองทักษะการสอนจุดภาค

เรื่อง การสรุปทเรียน

แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา

คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อชิษฐ์ คดีสุนทร ผู้วิจัย

คำนำ

การฝึกทักษะการสอนด้วยวิธีการฝึกสอนด้วยแบบจำลองการสอนจุดภาคที่ท่านกำลังจะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนั้นจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการสอนได้ เครื่องมือสำคัญในกระบวนการนี้คือ เทปบันทึกภาพ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าการฝึกสอนด้วยวิธีการทดลองทำแบบนี้จะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้ดีกว่าการเรียนจากทฤษฎีแต่เพียงอย่างเดียว

สิ่งที่ท่านควรปฏิบัติอย่างยิ่งคือ ศึกษากระบวนการสอนจุดภาคและพยายามฝึกการใช้เครื่องบันทึกภาพให้สามารถใช้การโคจรและถูกต้องตามวิธีการใช้ด้วย คาดว่าท่านจะเป็นผู้หนึ่งที่ประสบผลสำเร็จตามสมควร

อชิปัตย์ คลีสุนทร

2518

ศูนย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. บทนำ

เมื่อท่านรับคู่มือเล่มนี้มา แสดงว่าท่านคงพร้อมที่จะฝึกทักษะการสรุปบทเรียน
 ในขั้นแรกนี้ท่านจะได้อธิบายว่า การฝึกทักษะการสอนจุดภาค มีวิธีการดำเนินการอย่างไร มี
 อุปกรณ์ต้องใช้อะไร โดยดูจากรายการดังต่อไปนี้

หน่วยที่ 1

จุดประสงค์ เพื่อให้ท่านเข้าใจกระบวนการของทักษะการสอนจุดภาคและ
 วิธีดำเนินการแต่ละตอน โดยศึกษาจากเทปบันทึกภาพ

ทักษะที่กล่าวถึงในการสรุปบทเรียนประกอบด้วย

การสรุปจากการตั้งคำถาม สรุปด้วยการให้นักเรียนประกอบ

กิจกรรม สรุปจากการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนดู

และสรุปจากการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน

คำสั่ง ให้ปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ พร้อมกับทำเครื่องหมาย ✓
 หน้าข้อที่ปฏิบัติแล้ว

อ่านคำนำ

อ่านบทนำ

ดูภาพยนตร์เกี่ยวกับบทนำ

ดูเทปบันทึกภาพ เรื่องการสรุปบทเรียน

ตอบคำถามในเทปบันทึกภาพ โดยใช้ฟอรมหน้าต่อไป

ดูการสอนจุดภาคหน้า 5

อ่านวิธีการเตรียมและใช้เครื่องมือ หน้า 6

เตรียมสอนบทเรียน 10 นาที

แบบฝึกหัด เกี่ยวกับการสรุปบทเรียน

ในขณะที่ท่านเล่นเกมสืบเสาะบันทึกภาพ เรื่องการสรุปบทเรียน ท่านจะเห็น การแสดงทักษะอย่างใด最少 4 ชนิด คือ การสรุปจากการตั้งคำถาม สรุปด้วยการให้นักเรียน ประกอบกิจกรรม สรุปจากการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนดู และสรุปจากการใช้อุปกรณ์ หรือสื่อการสอนในขณะที่คำถามปรากฏบนจอเครื่องรับโทรทัศน์หมายเลขข้างหน้าคำถาม มาใส่ หน้าคำตอบที่ท่านคิดว่าถูกต้อง

ลงมือตอบ

-สรุปด้วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม
-สรุปด้วยการตั้งคำถาม
-สรุปจากการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน
-สรุปจากการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนดู

คำสั่ง ใหญ่เรื่องการสอนจุลภาคหน้า 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. การสอนจุลภาค

การสอนจุลภาคกำหนดขึ้นที่ มหาวิทยาลัยแสตนฟอร์ด ซึ่งได้ใช้เทปบันทึกภาพ บันทึกการสอนอย่างมีระบบระเบียบ โดยครูสอนนักเรียน 5-10 คน ตามบันทึกการสอน ทำการบันทึกภาพ แล้วนำมาเล่นกลับให้ดู โดยมีครูที่เลี้ยงคอยให้ข้อสังเกตและข้อวิจารณ์ทั้งข้อดีและข้อบกพร่อง หลังจากนั้นครูแก้ไขบทเรียน แก้ไขวิธีการสอน ทำการสอนและบันทึกภาพอีกครั้งหนึ่ง สาเหตุที่ต้องทำการสอนซ้ำ ก็เพื่อที่จะช่วยให้ครูมีโอกาสปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเองได้

การฝึกสอนจุลภาค ถ้าจะเทียบกับการฝึกสอนแบบเก่า ผลการวิจัยพบว่า ในขณะที่ครูฝึกการสอนแบบเก่า สอนสัปดาห์ละ 24 ชั่วโมง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ กับครูที่ฝึกการสอนจุลภาค สอนสัปดาห์ละ 8 ชั่วโมง เป็นเวลา 8 สัปดาห์ การฝึกสอนจุลภาคให้ผลดีกว่า

สรุป การดำเนินการฝึกสอนแบบจุลภาคแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ

1. ดูเทปบันทึกภาพ ที่เป็นแบบจำลองทักษะ
2. วางแผนการสอน
3. สอนและบันทึกภาพ ปรับปรุงข้อดีข้อเสีย ทำตามลำดับใหม่ ซึ่งกระบวนการทั้ง 3 ชั้นนี้ ครูสามารถทำได้ด้วยตนเอง ตามคู่มือเล่มนี้

คำสั่ง ให้ศึกษาวิธีจัดวางอุปกรณ์ การจัดห้องเรียนเพื่อบันทึกภาพ หน้า 6

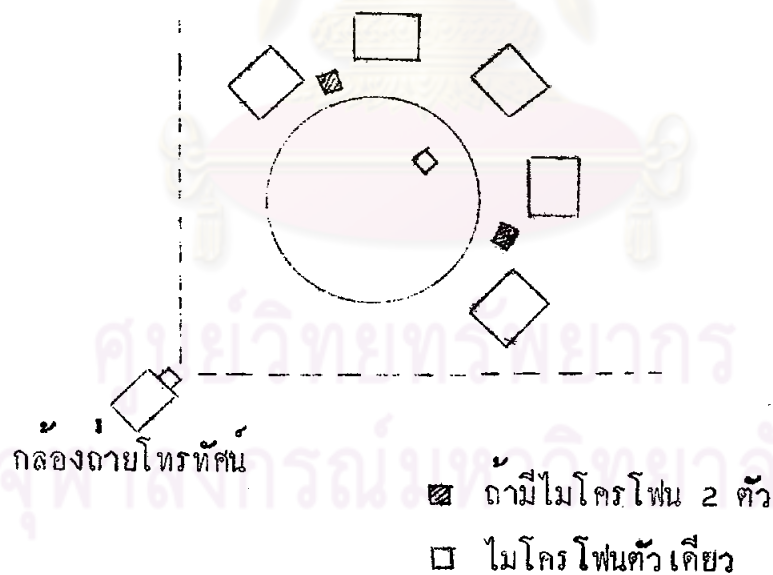
คำแนะนำในการจัดเตรียมห้องเรียนเพื่อการสอนจุดภาค

เมื่อท่านอ่านคำแนะนำทั้งหมดแล้ว ต่อไปนี้จะเป็นข้อปฏิบัติ เพื่อให้การฝึกเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1. เตรียมบทเรียนล่วงหน้าก่อนการฝึกทุกครั้ง
2. สรรหากระบวนการที่เหมาะสมกับนักเรียน
3. จัดให้บทเรียนมีความยาวประมาณ 10 นาที
4. ควรให้ครูและนักเรียนคุ้นเคยกับอุปกรณ์การถ่ายทำ เพราะการฝึกทักษะไมโครมุงจะแสดงอุปกรณ์การถ่ายทำ

คำสั่ง ให้ดูแผนภาพการจัดห้องการสอนจุดภาค

ขอแนะนำในการวางกล้องและไมโครโฟน

1. หันหน้าไมโครโฟนเข้าหานักเรียน
2. ถ้ามีไมโครโฟนตัวเดียวให้วางไว้ข้างหน้านักเรียนตรงกลางห้อง
3. จัดเก้าอี้เป็นครึ่งวงกลมวางชิดกัน
4. อย่านำไฟส่องเข้ากล้องโดยตรง

คำสั่ง ให้ดูรายการและลำดับขั้นของกิจกรรมแต่ละวัน หน้า 7

3. ลำดับกิจกรรมประจำวัน

หน่วยที่ 1

รับคู่มือนิสัยฝึกสอน

อ่านบทนำ

ดูภาพยนตร์เกี่ยวกับบทนำ

ดูเทปบันทึกภาพแบบจำลองการสอน เรื่องการสรุปบทเรียน

ตอบคำถามในเทปบันทึกภาพ โดยใช้ฟอรม์ หน้า 4

ดูการสอนจุดภาค หน้า 5

อ่านวิธีการเตรียมและใช้เครื่อง หน้า 6

เตรียมสอนบทเรียน 10 นาที

หน่วยที่ 2

สอนโดยเน้นการฝึกการสรุปจากการตั้งคำถามใช้เวลา 10 นาที

นำเทปบันทึกภาพมาเล่นกลับพร้อมกับกรอกแบบประเมินผลหน้า 9

สอนซ้ำและกรอกแบบประเมินผล หน้า 10

อ่านหน้า 19 เรื่อง การสรุปจากการตั้งคำถาม

ทำแบบทดสอบหน้า 24, 25 ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6

ดูเฉลยหน้า 30

หน่วยที่ 3

สอนโดยเน้นฝึกทักษะการสรุป ด้วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม

นำเทปบันทึกภาพมาเล่นกลับพร้อมทั้งกรอกแบบประเมินผล หน้า 12

สอนซ้ำและใช้แบบประเมินผล หน้า 13

อ่านหน้า 19 เรื่อง การสรุปด้วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม

ทำแบบทดสอบ หน้า 25, 26 ข้อ 7; 8, 9, 10, 11, 12

ดูเฉลย หน้า 30

หน่วยที่ 4

สอนโดยเน้นทักษะสรุปจากการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียน
 นำเทปบันทึกภาพมาเล่นกลับ พร้อมทั้งกรอกแบบประเมินผล หน้า 15
 สอนซ้ำแลวนำเทปมาเล่นกลับ กรอกแบบประเมินผล หน้า 16
 อ่านเรื่อง สรุปจากการสร้างสถานการณ์ขึ้นให้นักเรียนดู หน้า 19
 ทำแบบฝึกหัด หน้า 27, 28 ข้อ 13, 14, 15, 16, 17
 คู่มือหน้า 30

หน่วยที่ 5

สอนโดยเน้นทักษะสรุปจากการใช้อุปกรณ์ หรือสื่อการสอน 10 นาที
 นำเทปบันทึกภาพ มาเล่นกลับ พร้อมทั้งกรอกแบบประเมินผล หน้า 17
 สอนซ้ำแลวนำเทปมาเล่นกลับ กรอกแบบประเมินผล หน้า 18
 อ่านเรื่อง สรุปจากการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน หน้า 20
 ทำแบบฝึกหัด หน้า 28, 29 ข้อ 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24
 คู่มือหน้า 30

4. ภาคฝึกปฏิบัติ

หน่วยที่ 2

ทักษะ - การสรุปจากการตั้งคำถาม
 สอนโดยเน้นฝึกทักษะการสรุปจากการตั้งคำถาม
 นำเทปบันทึกภาพมาเล่นกลับ พร้อมทั้งกรอกแบบประเมินผล หน้า 9
 สอนซ้ำ และกรอกแบบประเมินผล หน้า 10
 อ่านหน้า 19 เรื่อง การสรุปจากการตั้งคำถาม
 ทำแบบทดสอบ หน้า 24, 25 ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6
 คู่มือ หน้า 30

แบบประเมินครั้งแรก ทักษะการสรุปจากการตั้งคำถาม

คำสั่ง ให้อ่านข้อความจนจบ แล้วเปิดแถบบันทึกภาพ
จุดประสงค์ เพื่อประเมินพฤติกรรมทั่วไป โดยเปิดแถบตลอดไม่หยุด
วิธีการและข้อสังเกต จงสังเกตพฤติกรรมของท่านว่า สามารถประกอบกิจกรรม
ได้เหมือน หรือดีกว่าแบบจำลองอย่างไร ?

การสรุปจากการตั้งคำถาม	สามารถทำได้ดีกว่า เหมือนดังที่คิด ดีกว่าที่คิด
ขอคิดเห็น	

การตีความ จากพฤติกรรมของท่านมีลักษณะภาพอย่างที่ต้องเปลี่ยนแปลงหรือไม่
เช่น การตั้งคำถาม การถามเฉพาะนักเรียนที่ท่านคิดว่าจะตอบได้ ฯลฯ

คำสั่ง สอนซ้ำและกรอกแบบประเมินผลหน้าต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินครั้งหลัง การสรุปบทเรียนจากการตั้งคำถาม

คำสั่ง ให้อ่านข้อความโดยตลอด ยกเว้นการตีความก่อนเล่นกลับเทปบันทึกภาพ
อีกครั้งหนึ่ง

จุดประสงค์ เพื่อช่วยประเมินการสรุปจากการตั้งคำถาม เปิดเทป หยุดตอน
ที่มีการสรุปบทเรียน เขียนเครื่องหมายทุกครั้งที่มีการสรุปบทเรียน
ตามตาราง

วิธีการ ดูระหว่างการสอน ทานใ้การตั้งคำถามสรุปบทเรียนมากน้อย
แค่ไหน หรือไม่ ?

ข้อความ	จำนวน	รวม
ไม่ตั้งคำถาม ตั้งคำถามกว่า 5 คำถาม ตั้งคำถามมากกว่า 5 คำถาม		
ขอเสนอแนะ		

การตีความ การตั้งคำถามจะช่วยให้เด็กเรียนคิดสรุปเรื่องราวที่เรียนมาแล้ว
ทั้งในตอนท้ายบทเรียน หรือระหว่างบทเรียน

คำสั่ง อ่านหน้า 19

หน่วยที่ 3

การสรุปช่วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม
 สอนโดยเน้นทักษะการสรุปช่วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม
 นำเทปมาเล่นกลับ กรอกแบบประเมินผลหน้า 12
 สอนซ้ำ นำเทปมาเล่นกลับ กรอกแบบประเมินหน้า 13
 อ่านหน้า เรื่องการสรุปช่วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม
 ทำแบบทดสอบหน้า 25, 26 ข้อ 7, 8, 9, 10, 11, 12
 คู่มือ หน้า 30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินครั้งแรก การสรุปช่วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม

คำสั่ง ให้อ่านข้อความโดยตลอดก่อนขึ้นเล่นกลีบเทพบันที่ภาพดู เพื่อประเมิน
พฤติกรรมการแสดงออกของท่าน

จุดประสงค์ เพื่อประเมินพฤติกรรมแสดงออกของท่าน เกี่ยวกับการเล่น
สรุปช่วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม โดยเปิดเทพบันที่ภาพจนจบ
ไม่มีหยุด

วิธีการและการสังเกต ดูว่าพฤติกรรมของท่านถ้าเทียบกับแบบจำลองแล้วจะ
เป็นอย่างไร ?

การให้นักเรียนประกอบกิจกรรม	ทำได้ไม่ค่อยดี เหมือนที่คาดหวัง ดีกว่าคาดหวัง
การสรุปของนักเรียน	ทำได้ไม่ค่อยดี เหมือนที่คาดหวัง ดีกว่าที่คาดหวัง

การตีความ ท่านพบว่ามีพฤติกรรมที่ควรแก้ไขหรือไม่ ? เช่น กิจกรรมไม่น่าสนใจ
หรือ นักเรียนสรุปบทเรียนนั้นหลังจากการประกอบกิจกรรมแล้วไม่ได้

คำสั่ง ให้สอนซ้ำและดูแบบประเมิน หน้า 13

แบบประเมินครั้งหลัง การสรุปทเรียนด้วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม

คำสั่ง ให้อ่านข้อความโดยตลอด ยกเว้นการที่ความก่อนเล่นกลับแบบบันทึกภาพ
จุดประสงค์ ช่วยทเรียนประเมินการสรุป ด้วยการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม
วิธีการ หยดเทปชั่วคราว เมื่อท่านพบว่ามีสรุปของนักเรียนที่ครั้ง แล้ว
ทอมลงในตารางที่จัดไว้ให้

การสรุปด้วยการให้นักเรียน ประกอบกิจกรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
จำนวนนักเรียนที่สรุป										
พอใจหรือไม่										
ขอคิดเห็น										

การที่ความ การสรุปของนักเรียนหลังจากประกอบกิจกรรม จะเป็นแบบให้
ความคิดเพิ่มเติม โดยครูอาจจะถามว่า กิจกรรมที่ประกอบนั้น คืออะไร ได้อย่างไร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 4

สอนทเรียน 10 นาที โดยเน้นการสรุปจากการสร้างสถานการณ์ขึ้น
ให้นักเรียนดู

นำเทปบันทึกภาพมาเล่นกลับพร้อมกรอกแบบประเมิน หน้า 15

สอนซ้ำและกรอกแบบประเมิน หน้า 16

อ่านหน้า 19 เรื่องการสรุปจากการสร้างสถานการณ์ขึ้น
ให้นักเรียนดู

ทำแบบทดสอบ หน้า 27, 28 ข้อ 13, 14, 15, 16, 17

เฉลยหน้า 30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินครั้งแรก การสรุปจากการสร้างสถานการณ์ขึ้นให้นักเรียนดู

คำสั่ง ให้อ่านข้อความโดยตลอด ยกเว้นการตีความ
จุดประสงค์ เพื่อเป็นการประเมินค่าพฤติกรรมโดยทั่วไปของท่าน โดยเปิดแบบ

จนจบรายการ

วิธีการ เปรียบเทียบพฤติกรรมของท่านกับแบบจำลองทักษะ ว่าเป็นอย่างไร
การสรุปจากการสร้างสถานการณ์ ขึ้นให้นักเรียนดู ทำได้คอบดี
เหมือนกับที่คาดหวัง
ดีกว่าที่คาดหวัง

ขอคิดเห็น

การตีความ จากแบบบันทึกภาพ ท่านพบว่า มีพฤติกรรมของท่านบางอย่างไม่ช่วย
ให้นักเรียนสรุปภายหลังได้ศึกษาจากสถานการณ์ที่จัดขึ้นแล้ว หรือไม่
ต้องการแก้ไขอย่างไร

คำสั่ง สอนซ้ำและคู่มือประเมิน หน้า 16

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินครั้งหลัง การสรุปจากการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนดู

คำสั่ง ให้อ่านข้อความโดยตลอดยกเว้นการตีความ อ่านการตีความหลังจาก
ได้ประเมินค่าในตารางจบแล้ว

จุดประสงค์ เพื่อช่วยท่านประเมินผลการสร้างสถานการณ์ แล้วให้นักเรียน
สรุป

วิธีการ เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงข้างลำดับที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการสรุป

ลำดับ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
จำนวนนักเรียนที่มีส่วนรวม										
พอใจหรือไม่										
ขอคิดเห็น										

การตีความ การที่ครูสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนดู เพื่อให้นักเรียนสามารถ
สรุปทเรียนตอนนั้นได้ด้วยตัวเอง ขอสรุปของนักเรียนระยะแรก อาจไม่ถูกต้องสมบูรณ์นัก

คำสั่ง ให้อ่านหน้า 19 เรื่องการสรุปจากการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนดู

หน่วยที่ 5

สอนบทเรียน 10 นาที โดยเน้นการสรุปบทเรียนด้วยการใช้อุปกรณ์ หรือสื่อการสอน

นำเทปบันทึกภาพมาเล่นกลับ พร้อมกรอกแบบประเมินผล หน้า 17
สอนซ้ำและกรอกแบบประเมินผลหน้า 18

อ่านหน้า 20 เรื่องการสรุปบทเรียนด้วยการใช้อุปกรณ์ หรือ
สื่อการสอน

ทำแบบทดสอบหน้า 28, 29 ข้อ 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24
เฉลย หน้า 30

แบบประเมินผลครั้งแรก การสรุปด้วยการใช้อุปกรณ์ หรือสื่อการสอน

คำสั่ง ให้อ่านข้อความโดยตลอดก่อนเล่นกลับเทปบันทึกภาพ

จุดประสงค์ เพื่อประเมินค่าพฤติกรรมทั้งหมดของท่าน โดยเปิดเทปจนจบเรื่อง
วิธีการ จากเทปบันทึกภาพ ลองเปรียบเทียบพฤติกรรมของท่านกับพฤติกรรม

ในแบบจำลองว่าเป็นอย่างไร

การสรุปบทเรียนด้วยการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน ทำได้ไม่คอยดี

เหมือนกับที่คาดหวัง

ดีกว่าที่คาดหวัง

การตีความ จากพฤติกรรมของท่านในเทปบันทึกภาพ การจัดหาอุปกรณ์หรือ
สื่อการสอนนั้น ๆ เป็นสิ่งที่ท่านควรแก้ไขหรือไม่

คำสั่ง สอนซ้ำและคูแบบประเมินหน้าถัดไป

แบบประเมินครั้งหลัง การสรุปจากการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน

คำสั่ง ใ้ท่านขอความโดยตลอด ยกเว้นกรณีที่ความ

จุดประสงค์ เพื่อช่วยท่านประเมินผลการสรุปจากการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน

วิธีการ เขียนเครื่องหมาย / ลงข้างลำดับที่นักเรียนให้ความสนใจและ
ให้ข้อคิดเห็น

ลำดับ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
จำนวนนักเรียนที่สนใจ										
พอใจหรือไม่										
ข้อคิดเห็น										

กรณีที่ความ การสรุปด้วยการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอนจะช่วยให้นักเรียนใคร
หรือเห็นจากอุปกรณ์นั้น ๆ ท่านต้องสังเกตดูความสนใจที่มีต่ออุปกรณ์ หรือสื่อการสอนที่นำมาเสนอ

คำสั่ง ใ้ท่านหน้า 20 เรื่องการสรุปจากการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน

การสรุปบทเรียน

การสรุปจากการตั้งคำถาม

การสรุปบทเรียนในระหว่างเรียน หรือจบบทเรียนแล้ว การใช้คำถามที่ดีจะช่วยให้ นักเรียนสามารถรวบรวมความคิด ความเข้าใจของตนเองในสิ่งที่เรียนมาแล้วได้ถูกต้อง ซึ่งอาจจะเป็นการรวมหรือสรุปหลักเกณฑ์ หรือข้อเท็จจริง หรือแนวคิดสำคัญ จากประสบการณ์ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องฝึกฝนการสร้างคำถาม และการใช้คำถามอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาจจะใช้การถามป้อน (Prompting) ได้

ขอควรจำก็คือ อยาบอกนักเรียนว่า คำตอบของนักเรียนคนนั้นผิด หรือ อยาคาดหวังว่าคำตอบนักเรียนต้องถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด และหาโอกาสถามนักเรียนให้คิดทั่วถึงตามความจำเป็น

การสรุปจากการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม

การสรุปจากการให้นักเรียนประกอบกิจกรรม เป็นวิธีการหาทางให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมบางอย่างในชั้นเรียน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนพบข้อเท็จจริงบางอย่างด้วยตัวเอง กิจกรรมซึ่งจะจัดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนมากที่สุด และจะต้องเป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง การได้ประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจและพบข้อสรุปด้วยตัวเอง ครูจะสังเกตได้โดยนักเรียนจะแสดงความอยากรอกสิ่งที่ตนใคร่และเข้าใจต่อเพื่อน ๆ ในชั้น โดยการกระตุ้นจากครูตามสมควร

การสรุปจากการสร้างสถานการณ์ชั้นในให้นักเรียนดู

การสร้างสถานการณ์ หมายความว่า การสร้างสถานการณ์จำลอง อาจเป็น การแสดงบทละคร การสาธิต ซึ่งให้นักเรียนเห็นเป็นจริงเป็นจัง นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการดูแลและสังเกตของสถานการณ์นั้น การสร้างสถานการณ์นอกจากจะช่วยให้ นักเรียนเห็นเป็นจริงเป็นจังแล้ว ยังเป็นเครื่องเร้าให้นักเรียนสนใจในสภาพการเรียนการสอน ซึ่งผิดแผกไปจากการสอนปกติ ข้อสรุปที่จะได้จากนักเรียนจะเป็นข้อสรุปซึ่งนักเรียนคิดได้จากการดูและสังเกตสถานการณ์นั้น ๆ

การสรุปบทเรียนด้วยการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน

การสรุปบทเรียนจากการใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน เป็นกระบวนการซึ่งครูจะต้องเตรียมอุปกรณ์หรือสื่อการสอนไวล่วงหน้า รวมทั้งหาวิธีใช้ให้น่าสนใจ เวลาที่ครูต้องการจะจบบทเรียนครูก็จะนำอุปกรณ์หรือสื่อการสอนนั้นแสดงแก่นักเรียน ในการนี้นักเรียนจะหาข้อสรุปเนื้อหาวิชาที่เรียนมาตั้งแต่แรกจนถึงที่ครูต้องการสรุป ในการนี้ครูจะต้องใช้การสังเกตความสนใจ ความกระตือรือร้น ที่มต่ออุปกรณ์หรือสื่อการสอนที่แสดง นอกจากการสังเกตแล้ว ครูควรติดตามผลว่า นักเรียนรู้ เข้าใจในสิ่งที่ปรารถนาหรือไม่ ทั้งนี้การติดตามผลใช้การซักถามแบบคุยกันปกติได้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างบันทึกการสอนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้สอน.....

นิสิตปีที่.....

วันที่สอน...../...../.....

วิชาที่สอน ศิลปกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง เด็กดี

ทักษะการสอนที่ต้องการฝึก การสรุปด้วยการใช้คำถาม.....

ความมุ่งหมายของบทเรียน ต้องการให้นักเรียนรู้อัตลักษณ์ของเด็กที่คือนอนนุ่ม แตกต่างจาก

เด็กที่แข็งแกร่ง ครูเลานีทาน และครูตั้งคำถาม.....หลังจาก

ให้นักเรียนฟังเรื่องจากครูแล้ว จะตอบว่า เด็กก็มีลักษณะอย่างไร.....

.....
.....

เนื้อหาโดยย่อ (โปรดแนบรายละเอียดถ้าจำเป็น) เทวดาองค์หนึ่งแปลงตัวมาเป็นชายชรา

ตกทายเด็กชายสองคน คือ เด็กชายสะลาด และเด็กชายสมศักดิ์ เด็กชายสะลาดนอนนุ่ม

พูดเพราะ เด็กชายสมศักดิ์พูดก้าวร้าวและแข็งแกร่ง ผู้ใหญ่เฒ่าของก็ไม่ไหว.....

.....
.....
วัตถุประสงค์ (ถ้ามี).....

.....
.....
.....

กิจกรรมของครู	กิจกรรมของนักเรียน	หมายเหตุ
<p>1. ครูบอกว่า วันนี้ครูมีนิทานมาเล่าให้นักเรียนฟัง อยากฟังไหมครับ</p> <p>2. ครูเริ่มเล่านิทาน มีเทวดาคงคหนึ่งแปลงตัวมาเป็นชายชราเดินทางเข้ามาในเมือง ระหว่างทางพบเด็กชายสะอาดและเด็กชายสมศักดิ์ (ครูทำท่าทางและเสียงโหยงโหยงชายชรา) ชายชราเห็นเด็กทั้งสองจึงทักทายว่า หลานจะไปไหนกันจะ เด็กชายสะอาดตอบว่าไปซื้อขนมครับ ส่วนเด็กชายสมศักดิ์ไม่ยอมพูดกับชายชราและยังบอกเด็กชายสะอาดอีกว่าไปพูดกับตาแกขอทานทำไม เสียเวลา</p> <p>3. ครูถามเด็กชายทั้งสองคน ใครมีนิสัยดีกว่ากัน</p>	<p>1. นักเรียนตอบ อยากฟังคะ, ครับ</p> <p>2. นักเรียนตอบ เด็กชายสะอาดครับ, คะ</p>	<p>สรุประหว่างสอนโดยการตั้งคำถาม</p>

กิจกรรมของครู	กิจกรรมของนักเรียน	หมายเหตุ
<p>4. ครูเลาตอ เมื่อขายชราไคยีน ก็พูดว่า ตามีขนมมาเยอะ หลานไม่ต้องไปซื้อ ตาจะให้ หลาน แลวขายชราที่หีบ ขนมส่งให้ เด็กชายสะอาด ยกมือไหว แลวพูดว่า "ขอบ คุณครับ" ส่วนเด็กชายสมศักดิ์ รีบฉวยขนมไปทันที โดยไม่ไหว และไม่ขอบคุณควย</p>		
<p>5. ครูถาม เด็กชายสะอาดกับ เด็กชายสมศักดิ์ มีนิสัยต่างกัน อย่างไร</p>	<p>3. นักเรียนตอบ เด็กชายสะอาดนิสัย เรียบร้อยอ่อนน้อม เด็กชายสมศักดิ์นิสัย แข็งกระด้างคะ, ครับ</p>	<p>สรุประหว่างสอนควย การตั้งคำถาม</p>
<p>6. ครูถาม นักเรียนชอบคนไหน มากกว่ากัน เพราะอะไร</p>	<p>4. นักเรียนตอบ ผมชอบเด็กชายสะอาด เพราะมีนิสัยดี พูดสุภาพ และก่อนจะรับของจาก ผู้ใหญ่ก็ไหวครับ</p>	

แบบทดสอบเพื่อประเมินผลการดูแบบจำลองการสอนจุดภาค

เรื่อง

การสรุปบทเรียน

คำสั่ง โปรดกาเครื่องหมาย X ทับหัวข้อย่อยของคำถามต่อไปนี้ เมื่อท่านได้พิจารณาเห็นว่าถูกต้องและสมบูรณ์ที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ในฐานะที่ท่านเป็นครู จะมีนักเรียนคนหนึ่งกล่าวสรุปบทเรียนโดยตอบคำถามของท่านยังไม่สมบูรณ์ ท่านจะทำอย่างไรต่อไป
 - ก. บอกว่ายังไม่ถูก แล้วถามคนอื่นต่อ
 - ข. ถามคนอื่น ๆ ต่อกัน 2-3 คน พร้อมทั้งกล่าวชมผู้ที่ตอบถูกบางบางส่วน
 - ค. ถามเด็กคนนั้นใหม่ให้ตอบแก้ตัว
 - ง. ท่านชมเด็กคนนั้นแล้วสรุปเอง
2. ถ้าท่านเล่านิทานให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ฟัง กิจกรรมใดควรเลือกใช้ในการสรุปบทเรียนระหว่างสอน
 - ก. การตั้งคำถาม
 - ข. ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่องนั้น
 - ค. ครูยกสุภาษิตประกอบการสรุป
 - ง. ทดสอบควยขอเขียน
3. การใช้คำถามในระหว่างสอนหมายถึง
 - ก. การถามให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
 - ข. การสรุปบทเรียนระหว่างสอน
 - ค. การทดสอบเนื้อหาวิชาว่านักเรียนชอบหรือไม่
 - ง. การกระตุ้นให้นักเรียนง่วงนอน

4. สมมติว่า ครูเล่านิทานให้เด็กฟังตอนต้นแล้วครูควรรใช้เทคนิคอะไร สรุบบนเนื้อเรื่องตอนนั้น
- การตั้งคำถามนำ
 - การให้นักเรียนสรุปจากการตั้งคำถามของครู
 - ให้นักเรียนเขียนเรื่องต่อไปด้วยตนเอง
 - ให้นักเรียนตั้งคำถามแล้วครูตอบ
5. ครูสามารถเล่านิทานแล้วให้นักเรียนสรุประหว่างที่ครูเล่าได้ สิ่งที่ดีกว่าเป็นความสามารถในการ เล่านิทาน เพื่อการให้นักเรียนสรุปได้ คือ
- การใช้ภาษาและถ้อยคำที่เด็กเข้าใจง่าย
 - วิธีการ เล่าน่าสนใจ
 - การตั้งคำถาม ทำให้นักเรียนสรุปได้
 - ถูกทุกข้อ
6. การสรุปด้วยการตั้งคำถาม คือ
- การให้นักเรียนถามครูตอบ
 - การให้นักเรียนถามนักเรียนตอบ
 - การให้ครูถามนักเรียนตอบ
 - การให้ครูถามและครูตอบเอง
7. การให้นักเรียนประกอบกิจกรรม เพื่อหาข้อสรุปบทเรียน ท่านคิดว่ากิจกรรมแบบไหนเหมาะสมที่สุด
- ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกคน
 - นักเรียนส่วนหนึ่งทำกิจกรรมให้นักเรียนอีกส่วนหนึ่งเฝ้าดู
 - ให้นักเรียน 1-2 คน เป็นตัวแทนประกอบกิจกรรม
 - นักเรียนทุกคนไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วม เพราะต้องใช้เวลาและอุปกรณ์มาก เป็นการไม่ประหยัด

8. กิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม ในการเรียนสำหรับเด็กนักเรียนชั้นประถมต้น คือ
- จัดชุมนุมทางวิชาการ
 - ให้เด็กทดลองคุณสมบัติของแม่เหล็กด้วยการหาแม่เหล็กมาให้เพียงพอที่เด็กสองทำดู
 - นักเรียนช่วยครูจุดตะเกียง หรือช่วยทำอย่างอื่น
 - จัดทำสมุดภาพ
9. การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน จะช่วยให้เกิดผลดีในข้อที่ว่า
- ทำให้ครูมีเวลาว่างพอไปเตรียมการสอนวิชาอื่น ๆ
 - ทำให้นักเรียนรับผิดชอบในชั้นมากขึ้น
 - นักเรียนหาข้อสรุปด้วยตนเองได้
 - ทำให้นักเรียนเรียนดีขึ้น
10. กิจกรรมที่จะสร้างความสนใจ ควรจะทำเมื่อใดจึงจะเหมาะสม
- ก่อนจะสอน
 - ขณะที่กำลังสอน
 - ตอนเนื้อหาจบแล้ว
 - ตอนที่จะให้เด็กมีส่วนร่วม หรือตอนสรุปบทเรียน
11. การดูและการผลิตของแม่เหล็กเป็นเรื่องที่
- เด็กฟังจากครูสอนก็รู้เรื่อง
 - เด็กควรได้ประกอบกิจกรรมด้วยการทดลองเอง
 - เด็กรู้จากการดูภาพยนตร์ หรือภาพนิ่ง
 - เด็กจำได้และจะเข้าใจดี เมื่อเรียนชั้นสูงต่อไป
12. การสรุปบทเรียนด้วยการให้ประกอบกิจกรรม เป็นการใช้
- อธิบายสั้น ๆ ตอนสุดท้าย
 - ใช้คำถามให้นักเรียนตอบสั้น ๆ
 - หาทางให้นักเรียนได้แนวคิดเรื่องสำคัญแต่ละตอนหรือทั้งหมด
 - ให้ความสำคัญแก่บทเรียนไม่มากนัก

13. ถ้าท่านจะสร้างสถานการณ์ให้นักเรียน เพื่อสรุปบทเรียน ท่านคิดว่า กิจกรรมในข้อใดเหมาะสมที่สุด
- ให้นักเรียนออกความคิดเห็น
 - ครูบรรยายอย่างละเอียดจนนักเรียนเข้าใจดี
 - นักเรียนอ่านจากหนังสือและอภิปราย
 - ครูใช้อุปกรณ์ที่เตรียมประกอบการบรรยาย
14. การสรุปบทเรียนด้วยการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียน จะช่วยให้
- นักเรียนชอบสถานการณ์นั้น
 - ครูไม่ตองพูดมาก
 - นักเรียนชอบครูมากขึ้นที่มีของแปลก ๆ มาแสดงเสมอ
 - นักเรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น
15. ครูให้เด็กช่วยจุดไฟในการต้มน้ำ เพื่อสร้างสถานการณ์การเดือดของน้ำ
- เป็นการช่วยให้เด็กหัดจุดไม้ขีด
 - เป็นการปล่อยให้เด็กแสดงออกวาเก่ง
 - เป็นการช่วยให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรม
 - เด็กจะเข้าใจบทเรียนดีขึ้น
16. สมมติว่าท่านจะสอนเรื่อง "การเดือดของน้ำ" ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ท่านจะเลือกใช้เทคนิคเพื่อการสรุปบทเรียนในข้อใด
- การสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนช่วยการต้มน้ำ
 - การตั้งคำถาม
 - การให้นักเรียนไปทดลองที่บ้าน
 - การให้นักเรียนต้มน้ำแล้วสังเกตดูทุกคน

17. ถ้าจะสรุปบทเรียนเกี่ยวกับน้ำได้รับความร้อน แล้วระเหยเป็นไอโดยการที่ครูร่วมกับนักเรียนคมน้ำให้เดือด การสรุปบทเรียนดังกล่าวนี้เป็นการสรุปบทเรียนโดย
- ให้นักเรียนสนใจในเนื้อเรื่อง
 - ครูและนักเรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน
 - ครูสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนดู
 - การใช้อุปกรณ์การสอน
18. การสรุปบทเรียนด้วยการใช้อุปกรณ์การสอน ควรจะทำหรือไม่
- ควรทำเป็นบางโอกาส
 - ควรทำเสมอ
 - จะทำหรือไม่ทำก็ได้
 - ไม่ควรทำ
19. การใช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอนสรุปบทเรียน จะช่วยให้เกิดผลดีในข้อที่ว่า
- ทำให้นักเรียนสนใจที่จะรู้เรื่อง
 - ทำให้ครูรู้ความต้องการของนักเรียน
 - ช่วยลดความน่าเบื่อของบทเรียน
 - ช่วยให้นักเรียนสามารถรวบรวมความคิด ความเข้าใจของตนเองได้
20. ความในข้อใดที่ไม่ควรเป็นเทคนิคการสรุปบทเรียน
- การตั้งคำถาม
 - การให้นักเรียนสรุปโดยการที่ครูใช้อุปกรณ์การสอน
 - ครูสรุปบทเรียนแต่ละตอนด้วยตัวเอง
 - ให้นักเรียนสรุปจากการประกอบกิจกรรม

21. ครูอธิบายว่า ต้นไม้ต้องการแสงสว่างเพื่อช่วยในการปรุงอาหาร ครูมีวิธีการสรุปเนื้อเรื่องโดย
- ให้นักเรียนดูจากอุปกรณ์ซึ่งครูได้เตรียมมา
 - ครูบรรยายให้นักเรียนฟัง
 - รอดผลการทดลองที่บ้านของนักเรียน
 - สังเกตความตั้งใจเรียนของนักเรียน
22. การสรุปบทเรียน ด้วยการใช้อุปกรณ์การสอน
- การที่นักเรียนรวบรวมความคิดตอบในสิ่งที่เห็นและเรียนมาแล้วได้ถูกต้อง
 - การอธิบายให้นักเรียนสนุกสนานกับบทเรียน
 - การถามซ้ำ ๆ หลาย ๆ ครั้ง
 - การหาทางจบบทเรียนให้เร็วที่สุด
23. การสรุปบทเรียนด้วยการใช้อุปกรณ์การสอนหมายถึง
- ครูใช้อุปกรณ์การสอนเพื่อสร้างความสนใจ
 - การใช้อุปกรณ์การสอนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ
 - การใช้อุปกรณ์การสอนเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วม
 - การใช้อุปกรณ์การสอนเพื่อจบบทเรียน
24. ท่านมีความเห็นว่า แบบฝึกทักษะการสรุปบทเรียนนี้จะเป็นแบบฝึกทักษะสำหรับครูทุกระดับหรือไม่
- ไม่มีความจำเป็นเลย
 - จำเป็นบางทุกระดับ
 - จำเป็นอย่างมากในบางระดับ
 - จำเป็นอย่างมากทุกระดับ

เฉลยข้อทดสอบ

1. สรุปจากการตั้งคำถาม

1. ข	4. ข
2. ก	5. ง
3. ข	6. ค

2. สรุปด้วยการใ้หนักเรียนประกอบกิจกรรม

7. ก	10. ง
8. ข	11. ข
9. ค	12. ค

3. สรุปจากการสร้างสถานการณ์ขึ้นใ้หนักเรียนดู

13. ง	16. ก
14. ง	17. ค
15. ค	

4. สรุปจากการใ้ช้อุปกรณ์หรือสื่อการสอน

18. ก	22. ก
19. ง	23. ข
20. ค	24. ค

21. ก

ภาคผนวก ค.

คู่มืออาจารย์นิเทศก์
การฝึกทักษะการสนทนากลุ่ม

เรื่อง การสรุปบทเรียน

แผนกวิชา โสตทัศนศึกษา

คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อชิษฐ์ คดีสุนทร
ผู้วิจัย

คำนำ

คู่มืออาจารย์นิเทศก์เล่มนี้มีจุดประสงค์ ที่จะช่วยนิเทศก์การฝึกสอนแบบจุดภาค ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างใกล้ชิด การดำเนินการประกอบควย ส่วนสำคัญดังนี้

ชุดการสอน

ชุดฝึกการสอนจุดภาคประกอบควยเทปบันทึกภาพ 9 ม้วนประกอบควย

1. ทักษะการถามอย่างไคผล (Effective Questioning Skills)
2. การใช้สื่อการสอน (Utilization of Instructional Media)
3. การใช้กระดานคว (Chalkboard Techniques)
4. การยกตัวอย่าง (Illustrating Skills)
5. การเลาเรื่อง (Story Telling)
6. การเรากความสนใจของนักเรียน (Stimulating Student's Interest)
7. การส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน (Encouraging Student's Participation in learning)
8. การนำเขาสูบทเรียน (Pre-Instructional Techniques)
9. การสรุปบทเรียน (Lesson Conclusion)

วัสดุอุปกรณ์และส่วนประกอบอื่น ๆ

1. เครื่องฉายภาพยนตร 16 ม.ม.
2. เทปบันทึกภาพขนาด $\frac{1}{2}$ " กลอง มอนิเตอร์
3. หองสตูดิโอ ขนาด 12 X 24 ฟุต 1 หอง

วิธีดำเนินการ

แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ

1. การคัดเลือกและการฝึกปฏิบัติในโครงการฝึกสอนแบบจุดภาค
2. ขั้นตอนการเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ
3. ขั้นติดตามผล

สิ่งที่อาจารย์นิเทศก์ต้องทำคือ

1. อานบหน้า คูเทบับันทิกภาพแบบจำลองการสอน เรื่องการสรุปบทเรียน
2. อานคู่มือ อาจารย์นิเทศก์จนจบ
3. อานบหน้า ในคู่มือนิสิตฝึกสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์

- ความมุ่งหมายเฉพาะ 1 เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอน ในการสรุปบทเรียน โดยเน้นการสรุประหว่างสอน ด้วยการซักถาม ขณะเดียวกันให้นักเรียนมีส่วนร่วม และพร้อมที่จะตอบคำถามมากขึ้น
- วิธีการ ตั้งคำถามระหว่างสอนเป็นตอน ๆ เพื่อให้นักเรียนสรุป เรียกที่นักเรียน ถ้าคำตอบ ผิดอย่าแสดงที่ท่าว่าการตอบนั้นเป็นการผิดพลาด เรียกนักเรียนให้ตอบทั่วถึงกัน
- ความมุ่งหมายเฉพาะ 2 เพื่อให้นักเรียนสามารถสรุปบทเรียน จากการ ประกอบกิจกรรม
- วิธีการ ให้นักเรียนประกอบกิจกรรม โดยการใช้สื่อการสอนหรืออุปกรณ์การสอนที่เตรียมไว้ แล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุป โดยรับฟังจากนักเรียนที่ประกอบกิจกรรมแล้วหลายคน จนกระทั่งได้ขอสรุปตามที่ต้องการ
- ความมุ่งหมายเฉพาะ 3 เพื่อให้นักเรียนสามารถสรุป หลังจากสังเกต หรือ ศึกษาจากสถานการณ์ที่ครูจัดขึ้น
- วิธีการ ครูจัดสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาหรือเป็นเรื่องสำคัญของเนื้อหาวิชา ในเวลานั้น ให้นักเรียนสังเกต หรือศึกษาดูแล้วให้นักเรียนบอกข้อสังเกต จนกระทั่งได้ เป็นข้อสรุป
- ความมุ่งหมายเฉพาะ 4 เพื่อให้นักเรียนเข้าใจข้อสรุปจากการใช้อุปกรณ์ การสอน หรือสื่อการสอนที่ครูเตรียมไว้
- วิธีการ เมื่อกระบวนการสอนเกือบเสร็จสิ้น ครูจะแสดงอุปกรณ์การสอน หรือสื่อการสอน ให้นักเรียนสังเกต หรือทดลองเพื่อเป็นการสรุปบทเรียนนั้น

กิจกรรมปฏิบัติ

1. รับคู่มือนิสัยฝึกสอน
 2. อ่านบทนำหน้า
 3. อ่านคำเ้า
 4. อ่านทักษะและคู่มือบันทึกภาพแบบจำลอง
 5. อ่านการ สอนจุดภาคในคู่มือนิสัย หน้า 5
 เตรียมสอนบทเรียน 10 นาที
 เตรียมแบบประเมิน แบบติดตามผล
 6. อ่านกิจกรรมปฏิบัติหน้า 5 ในคู่มือนิสัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 การคัดเลือกและการดำเนินการฝึก

ตอนที่ 1 ประชุมครู รวมทั้งครูใหญ่และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในระยะ 2-3 สัปดาห์ ก่อนการดำเนินการ ออกจดหมายเชิญ พร้อมทั้งอธิบายวิธีการสอนจุดภาค โดยดูจากคู่มือ นิสิตฝึกสอน

การประชุม ดำเนินการตามขั้นดังนี้

1. อธิบายถึงประโยชน์ของการฝึกสอนแบบจุดภาค
2. ฉายภาพยนตร์ "บทนำ"
3. อธิบายทักษะเฉพาะของการสรุปบทเรียน
4. บอกให้ครูสนใจตอบรับเข้าร่วมโครงการภายใน 2-3 วัน

ตอนที่ 2 ประชุมอาจารย์ในโรงเรียนทั้งหมด

ตอนที่ 3 ประชุมผู้ร่วมเข้าฝึกปฏิบัติ เพื่ออธิบายวิธีการฝึกและขบวนการ

ตอนที่ 4 การฝึกปฏิบัติ

1. ฝึกครูทุกคนให้สามารถใช้เทปบันทึกภาพ
 2. อธิบายวิธีการใช้
 3. จัดห้องการฝึกสอนแบบจุดภาค โดยดูจากคู่มือสำหรับนิสิต หน้า 6
- ขอเสนอแนะเกี่ยวกับอุปกรณ์

1. ครูทุกคนควรใช้เทปบันทึกภาพเป็นและทดลอง
2. เครื่องฉายภาพยนตร์ ไม่จำเป็นต้องใช้เป็นทุกคน

คำสั่ง ให้ดูวิธีการใช้และการรักษาเทปบันทึกภาพ หน้า 12

ส่วนที่ 2 การดำเนินการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนจุดภาค

ตอนที่ 1 ก่อนเริ่มดำเนินการวันแรกครูทุกคนควรจะ

1. ใ้รับตารางการฝึก และส่งให้อาจารย์นิเทศก์
2. ฝึกวิธีใช้เทป และใช้เทปบันทึกภาพเป็นทุกคน
3. ครูทุกคนควรระบวนการของการสอนจุดภาคเป็นอย่างดี

ขอเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ

1. อานคำแนะนำและดำเนินการ เป็นชั้น ๆ
2. ครูทุกคนต้องเข้าใจวิธีการเขียนเครื่องหมายตามแบบตารางประเมินผลการสอน
3. การทบทวนบทเรียนในหนึ่งสัปดาห์ อาจารย์นิเทศก์จะต้องมีส่วนช่วยเหลือทุกครั้ง

การประเมินผล

การจัดการสัมมนาควรจัดขึ้นทันที หลังจากการฝึกไปแล้ว 1 สัปดาห์ เพราะครูจะยังจำปัญหาที่ประสบมาได้ ครูทุกคนจะได้รับแบบสอบถาม หน้า 8 ไปกรอกพร้อมกับส่งคืน อาจารย์นิเทศก์

คำสั่ง คู่มือสอบถาม หน้า 8

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 ชั้นติดตามผล

แบบติดตามผล หมายเลข 1

ชื่อครู.....

โรงเรียน.....

วันที่ครูจบโปรแกรม.....

ส่งแบบฟอร์มนี้ให้ครูกรอกหลังจากฝึกปฏิบัติแล้ว 1 สัปดาห์

ติดตามผลครั้งที่	วันที่ส่งให้ครู	วันรับคืน	ข้อคิดเห็น
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

แบบฟอร์มสัมภาษณ์ครู

ชื่อ.....

วันที่.....

1. ท่านกำลังฝึกทักษะการสอนจุดภาคทักษะอะไรในขณะนี้ ?
2. ท่านพบว่าในขณะที่ท่านสอนในชั้นเรียนปกติ มีพฤติกรรมใดที่เข้าหลักของการฝึกการสอนจุดภาค ?
3. ในชั้นปฐมนิเทศของการเข้าโครงการฝึกทักษะการสอนจุดภาค ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ?
4. ท่านประสบปัญหาแปลก ๆ ในการฝึกอย่างไร ?
5. การฝึกทักษะการสอนจุดภาคต่างจากวิธีฝึกอย่างอื่นอย่างไร ?
6. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 ปลายเซ็น
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบติดตามผลหมายเลข 2

แผนใช้การประเมินผลการสอนด้วยวิธีใด

ติดตามผลบทที่	พฤติกรรมการสอน	ผู้ร่วมงาน	นักเรียน	เทพบันทึกเสียง	เทพบันทึกภาพ
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					

ศูนย์วิทยุทรงคุณ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางเวลาสำหรับการฝึกสอนแบบจุดภาคและการสอนซ้ำ

ชื่อครูผู้ฝึก	ห้องหมายเลข	เวลา
 <p>ศูนย์วิจัยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>		

การใช้เทปบันทึกภาพขนาด $\frac{1}{2}$ นิ้ว ของ "SONY"

ใส่เทปตามไดอะแกรม
 เปิด "ON" ของมอโนเตอร์
 เปิดฝาครอบเลนชหน้ากล้อง
 เปิด "MIXER" ควบคู่กับคีย์เทปอยู่ตรง 10 และมือบิดเสียง
 จากไมโครโฟนอยู่ตรง
 กดปุ่ม "RECORD" หนัก ๆ ภาพจะปรากฏบนมอโนเตอร์
 ปรับโฟกัสของกล้อง
 กดปุ่มแดงและหมุนดูบิคมาทางซ้าย ภาพจะถูกบันทึก
 ทดลองบันทึกภาพประมาณ 13 วินาที ปรับระดับเสียงและภาพจาก
 มอโนเตอร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหาและการแก้ไขของแพ "SONY" 1 ชั่วโมง

ปัญหา	อาจแก้ไขได้โดย
เครื่องไม่เดิน	<p>ดูสายไฟ</p> <p>เปิดมอไนเตอร์</p> <p>หมุนเมื่อปิดไปตรง "STOP" ใต้เพปใหม่</p>
แพไม่หมุน	<p>ดูว่าเปิดสวิตซ์มาตรง "ON"</p> <p>ดูสวิตซ์ของกลองวาวอยู่ตรง "ON" หรือไม่</p>
ภาพที่บันทึกปรากฏสีดำทั้งหมด	<p>เปิดฝาครอบเลนซ์</p> <p>ดูสวิตซ์บันทึกบนเครื่องอยู่ตรง "CAMERA"</p> <p>ดูสวิตซ์อีกตัวบนกลองวาวอยู่ตรง "VTR"</p>
มีแต่เสียง ไม่มีภาพ	<p>ทำความสะอาดหัวแพ</p> <p>ถ้ายังไม่เห็นภาพให้ช่างเทคนิคดู</p>
ไม่มีภาพปรากฏ	<p>ดูทุกปัญหาที่ผ่านมา</p> <p>หมุนปุ่ม "CONTRAST" กับ "BRIGHTNESS" ของมอไนเตอร์</p>
ภาพจาง	<p>ปรับ "F-STOP" ลงไปต่ำ ๆ</p> <p>ทำความสะอาดหัวแพ</p> <p>ปรับ "CONTRAST" กับ "DARKNESS" บนมอไนเตอร์</p> <p>ให้ช่างเทคนิคดู</p>

ปัญหา	อาจแก้ไขได้โดย
ภาพหัวเบี้ยว	ปรับ "HORIZONTAL CONTRAST" ของมอนิเตอร์
ภาพลม	ปรับ "VERTICAL CONTRAST" ของมอนิเตอร์
ไม่มีเสียง	เปิด "VOLUME" ของมอนิเตอร์ กดตรงข้อต่อของสาย
เสียงเบา	ดูว่า "VOLUME" ของเครื่องบันทึกเสียงต่ำไปหรือไม่ ดูว่า "VOLUME" ของไมโครโฟนต่ำไปหรือไม่
เสียงแหลมระหว่างบันทึก	ลด "VOLUME" ของมอนิเตอร์ลง
เสียงหึ่ง	ปิดไมโครโฟนมิคเซอร์แต่ละตัว กดบนรอยต่อของมิคเซอร์กับแท่งบันทึกภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการศึกษา

ชื่อผู้วิจัย

นายอภิรักษ์ คลีสุนทร

วุฒิการศึกษา

ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2513

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย